

Referat DANRES Møde

Tirsdag d. 21. september 2010, kl. 13 – 17
Statens Serum Institut

Mødeleder: Anette M. Hammerum, Referent: Stefan Schytte Olsen

1. Orientering fra DANMAP 2009 rapport

- a. DANMAP 2009 rapporten – Highlights
- b. Data fra Mikrobiologisk databank

Line Skjøt-Rasmussen, Ulrich Stab Jensen, Stefan S. Olsen, Anette M. Hammerum (SSI)

DANMAP 2009 rapporten udkommer 11. oktober.

Hovedpunkter fra DANMAP 2009 rapporten blev præsenteret, bl.a. resistens i humane patogener samt udviklingen i det humane antibiotikaforbrug.

Stefan og Anette har holdt møde med Marianne Voldstedlund vedrørende udtræk af data til DANMAP og EARS-Net fra Den Danske Mikrobiologidatabase (MiBa). Det forventes ikke, at MiBa bliver klar til at levere data til DANMAP 2010, men måske senere. Der arbejdes på en løsning.

2. DANRES-data; afklaring omkring ejerskab af data, forfatterskab mm.

Helle Krogh Johansen (DSKM)

Vedr. prævalensundersøgelsen 2009 blev der meldt ud fra SSI på vegne af DANRES, uden at det havde været ude blandt DANRES medlemmerne, hvilket er et problem. Ifølge DANRES' kommissorium skal DANRES have en formand, hvilket der ikke har været hidtil. DSKMs bestyrelse ønsker også at udmeldinger og anbefalinger fra DANRES skal godkendes af dem.

DSKM ønsker klarhed omkring struktur, formand, ansvar og ejerskab af data, samt kommunikationen internt og udadtil i DANRES gruppen.

Det foreslås af DSKM at alle, der bidrager med data eller stammer, bør være medforfattere på publikationer, og at KMA'erne skal inddrages mere i processen omkring forsøgsopsæt og artikelskrivning.

Det blev af andre deltagere på mødet påpeget, at Vancouver reglerne skal overholdes, dvs. at der kræves et vist bidrag for at blive medforfatter.

Det blev også påpeget, at korte deadlines og lign. kan gøre det problematisk at høre hele DANRES gruppen, men at gruppen naturligvis skal orienteres, når noget udsendes på gruppens vegne.

Det besluttes, at Anette M. Hammerum konstitueres som formand for DANRES gruppen indtil DSKMs generalforsamling i marts 2011, samt at en repræsentant for DSKM udpeges som næstformand. DSKM har efter DANRES-mødet peget på Helle Krogh Johansen som næstformand. På generalforsamlingen i marts skal DANRES strukturen diskuteres.

Ved næste DANRES møde, efter DSKM's generalforsamling, diskuteres forfatterskaber, dataejerskab m.m.

3. Dansk EQA for resistensbestemmelse af gonokokker

Ved DANRES (Ole Heltberg) og Statens Serum Institut (Steen Hoffmann)

Ved det seneste DANRES M møde blev det foreslået at lave en dansk kvalitetskontrol på resistensbestemmelse af gonokokker, da tidligere NEQAS udsendelser ("Englandsprøver") har afsløret problemer på dette område.

Forslag: 10 prøver (5 stammer à 2 duplikater) udsendes 1 gang årligt. Deltagerne anvender egne metoder og breakpoints. De KMA'er, der vil deltage, bedes sende mail med oplysning om navn, mail og telefonnummer for den lægelige kontaktperson til Steen Hoffmann hof@ssi.dk og Ole Heltberg oh@regionsjaelland.dk. Data sendes til Steen og Ole, der behandler disse og efterfølgende sender facit og kommentarer til de deltagende KMA'er i anonymiseret form i lighed med NEQAS.

4. MRSA CC398 - udgør svin en smitterisiko for mennesker i Danmark?

Jesper Larsen (SSI)

Jesper Larsen fortalte om MRSA CC398, en ny type MRSA, pvl-negativ, SCCmec type IV, V og VII.

Langt de fleste tilfælde er set hos mennesker med kontakt til produktionsdyr, især svin (eller familiemedlemmer til disse). Svære at PFGE-type, men der arbejdes på en metode, der ser ud til at lykkes. Stor forekomst i Jylland (på nær Vestjylland). Ingen tegn på spredning via fødevarer, men er fundet i svinekød.

Har primært givet hud- og bløddelsinfektioner, men enkelte alvorlige infektioner er set. 3,1 % (15/487) af svineavlere ved Dansk Svineproduktions kongres 2008 var bærere af CC398.

PILGRIM EU-FP7 projekt omhandlende CC398 kan følges på <http://www.fp7-pilgrim.eu>. Dansk PILGRIM-studie viste, at 19 af 23 arbejdere på ramte svinebesætninger var bærere af CC398 inden arbejdsdagens begyndelse. 3 af 23 var altid negative. Kun 1 / 14 husstandsmedlemmer uden kontakt til svin havde været positiv. MRSA CC398 fandtes på kæledyr, stol, dør og fjernbetjening i stuehuset ved alle besøg på den pågældende besætning.

Lige nu: Primært arbejdsmiljøproblem (kontakt til grise). Begrænset smitte fra person til person, meget få i den øvrige befolkning. Ingen tegn på spredning via fødevarer. Situationen under kontrol nu, men potentiale til stor spredning, (i Danmark 7000 svinebesætninger, 13 mio. svin, 20.000 svinebønder).

5. Foreløbige resultater i indsatsen mod ESBL på Bispebjerg hospital

Jenny Dahl Knudsen (Hvidovre)

Jenny præsenterede indsatsen mod ESBL på Bispebjerg hospital.

Stort forarbejde (8-10 mdr.), bl.a. undervisning i alle afdelinger, udarbejdelse af pjecer, involvering af lægemiddelkomiteen, direktionen, kvalitetsrådet og hygiejneorganisationen. Nedsættelse af 4 arbejdsgrupper: Isolation, Rengøring, Kommunikation og Intervention. Intervention start 18. januar 2010, ændrede antibiotikainstruktioner, cefuroxim fjernes fra medicinskabene på sengeafdelinger. Målepunkter: antal patienter med ESBL halveres, forbrug af cephalosporiner reduceres med 90 %, quinoloner med 50 %. Brug af isolation og desinficerende rengøring reduceres 25 %, diagnostik øges med 90 %. Bærefrekvens hos indlagte patienter reduceres med 75 %.

Indtil videre stor effekt på ESBL-producerende *K. pneumoniae* men mindre effekt på ESBL-producerende *E. coli*. Projektet skulle have varet 6 mdr. men fortsætter indtil videre.

6. Udbrud med vancomycin resistente enterokokker

Brian Kristensen (Skejby)

Brian Kristensen præsenterede et udbrud af VRE på de århusianske hospitaler. Indtil 2008 var der stort set ingen VRE, men i 2009 begyndte de at dukke op og i juli 2009 erkendtes et udbrud. Begyndte herefter at screene og fandt adskillige. Efter tykning ser det ud til at ca. halvdelen af de typede er klonalt relaterede. VRE'erne er meget svære at komme af med, hos patienter, der tilsyneladende er sluppet af med dem, viser de sig igen efter antibiotikakur.

7. Orientering fra DANRES - M

Robert L. Skov (SSI)

På DANRES-M-mødet drøftede man, hvorvidt danske sygehuse i lighed med screening for MRSA på patienter overflyttet fra sygehuse uden for Norden eller Holland skulle indføre rutinemæssig screening for multiresistente Gramnegative stave (ESBL og MBL m.v.) på overvågningspodninger.

Enkelte KMA'er har indført det. RS refererede til nyligt svensk arbejde, der viser, at 30 % af hjemvendte udlandsrejsende bærer ESBL producerende enterobakterier. Man kunne forvente fund af multiresistente Gram negative stave især fra Indien, Pakistan, Israel, Italien, Polen, Spanien m.fl. Hvis MBL-stammer introduceres i sygehushmiljø forudses betydende, længerevarende spredning (Anette). Der var konsensus om, at hospitalspatienter med påvist carbapenemaseproducerende bakterier tilrådes isoleret under sygehusophold.

Man var enige om, at ESBL-screening og konfirmation var "kendt stof", men at tilsvarende metoder for carbapenemaseproduktion endnu ikke er veldefinerede. Der kan screenes med ertapenem med efterfølgende undersøgelse af stammer med nedsat følsomhed. Ulempen er mange falsk positive. Dette kan minimeres, hvis der anvendes meropenem til screening. Det vil være oplagt at gøre de steder, hvor der i forvejen undersøges for meropenem.

Screening for ESBL (cefpodoxim eller cefotaxim og ceftazidim) må også formodes at fange carbapenemase positive stammer, ligesom disse også vil vokse på den kromogene ESBL screeningsplade.

Specielt for *P. aeruginosa* ses en del carbapenem monoresistente stammer (Ulrik).

Meropenem zonestørrelse korrelerer vel med MIC.

Der kan findes ca. 10 % flere ESBL positive stammer ved opformering i bouillon end ved primær udsåning på blå plade med cefpodoxim (Dennis). Praktisk foreslås det at tilsætte en 30 µg cefotaxim disk til 4,5 ml bouillon, inkuber natten over og udså herefter på blå plade med cefpodoxim disk eller på kromogen ESBL plade.

8. Nyt fra antibiotikareference-laboratoriet

Anette M. Hammerum, Frank Hansen, Karin Sixhøj Pedersen, Camilla H. Lester (SSI)

Personalet i referencelaboratoriet samt igangværende projekter blev præsenteret.

Analysér der kan udføres af referencelaboratoriet:

- ESBL/AmpC resistensgener (CTX-M, SHV, TEM m.fl.)
- Karbapenemaser (KPC, OXA, MBL, NDM-1 m.fl.)
- Fluorkinolon-resistensgener (qnr)
- Gentamicin-resistensgener
- Vancomycin-resistensgener (vanA, vanB)
- PFGE og MLST tykning af resistente bakterier så som enterokokker, *E. coli* og *K. pneumoniae*

Indtil videre udføres disse analyser gratis men det kan med tiden blive nødvendigt at tage betaling for dem.

9. Resistensbestemmelse af *Pseudomonas aeruginosa* (2005-2009)

Claus Østergaard (Aalborg)

Claus præsenterede et studie, der sammenlignede brug af tablet diffusion, E-test og VITEK II til resistensbestemmelse af *Pseudomonas aeruginosa*.

Anbefalinger:

- Tablet-diffusion kan anvendes som screening og standardundersøgelse.
- VITEK II giver ikke ekstra information og finder måske ikke R subpopulationer.
- E-test bør laves: for meropenem hvis det overvejes til behandling, for gentamicin hvis tæt på zonegrænse samt ved multiresistente stammer.

10. Undersøgelse af carbapenem resistente *Pseudomonas aeruginosa*

Ulrik Justesen (Odense), Anette M. Hammerum (SSI)

Forslag til studie vedr. carbapenem resistente *Pseudomonas aeruginosa*. Alle KMA'er har meldt positivt tilbage. Isolater med doripenem MIC > 1 eller meropenem > 2 sendes til SSI, kun ét pr. patient. Medsend information vedr. prøvetype og evt. rejseaktivitet. CF patienter inkluderes ikke. Varighed afhængig af antallet af isolater, sandsynligvis ½-1 år (helst ca. 100 isolater). SSI laver fænotypisk resistensbestemmelse, derefter kigges efter MBL gener. Én repræsentant pr. afdeling, Ulrik Stenz Justesen skriver til afdelingerne.

11. Forslag til punkter til næste års RAF-M-møde?

Ulrik Justesen (Odense)

Forslag modtages gerne til punkter til næste års RAF-M møde, sendes til Ulrik ujustesen@health.sdu.dk.

12. Næste opgaver

Næste DANRES møde **afholdes på KMA Vejle, tirsdag d. 5. april 2011 kl. 13-17.**

Kontaktperson er Hanne Høgsted. Forslag til indhold kan sendes til Anette Hammerum på ama@ssi.dk.

13. Eventuelt

Antibiotika dag afholdes d. 18. november på DTU.